

8° Διεθνές Εθνολογικό Συνέδριο
Αμφικτιονίας Θεσσαλών Καραγκούνηδων

Εισήγηση Κώστα Γκούμα

**«Αντιπλημμυρική Θωράκιση και εξασφάλιση βιώσιμων υδατικών
διαθέσιμων οι βασικές προϋποθέσεις για ανασυγκρότηση της
Θεσσαλίας» [Πλαίσιο - Σχέδιο - Προοπτικές]
(6/7/2024)**

Καλημέρα σας. Να ευχαριστήσω το ΔΣ της Αμφικτιονίας Θεσσαλών Καραγκούνηδων για την πρόσκληση να είμαι ομιλητής. Διαφάνεια 1

Είναι τιμή για μένα να βρίσκομαι εδώ, μαζί με πολλούς διακεκριμένους επιστήμονες, σε μια χρονική στιγμή που οι πληγές από τις πλημμύρες του 2023 είναι ακόμη νωπές και το μέλλον της Θεσσαλίας φαντάζει αβέβαιο.

Έχει ιδιαίτερη αξία να ακουστούν σήμερα ενδιαφέρουσες επιστημονικές απόψεις, για πολλά επίκαιρα και ζωτικής σημασίας για την Θεσσαλία θέματα, που σχετίζονται με το νερό. Διαφάνεια 2
Πολλούς μήνες μετά την τραγωδία των πλημμυρών, με υποδομές και περιουσίες να μην έχουν αποκατασταθεί ή να είναι ακόμη κάτω από το νερό, δεν γνωρίζουμε ποιο ακριβώς είναι το ΣΧΕΔΙΟ της Πολιτείας για την ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ της Θεσσαλίας, ενώ δεν έχει διαμορφωθεί ένα ενιαίο πλαίσιο διεκδικήσεων με επιστημονική τεκμηρίωση και ιεράρχηση, που θα μπορούσε να εξασφαλίσει την αποδοχή και συναίνεση όλων των Θεσσαλών.

Πλαίσιο διεκδικήσεων που θα αφορά πρωτίστως στην αποκατάσταση των ζημιών, αλλά και στους άξονες ενός σχεδίου, που θα αντιμετωπίζει αποτελεσματικά μελλοντικές απειλές από παρόμοια φαινόμενα που αναπαράγει σε μεγάλο βαθμό η κλιματική κρίση.

Μια ενδεικτική εικόνα του μεγέθους, του εύρους και των κατηγοριών των ζημιών που υπέστη το 2023 η Θεσσαλία, μας δίνει η διαφάνεια που ακολουθεί, αφορά Δίκτυα, Έργα, Ιδιοκτησίες και Εξοπλισμό Διαφάνεια 3 .

Ζημίες που είχαν ειδικότερες επιπτώσεις στον αγροτικό τομέα, στο έδαφος, στην ποσότητα και ποιότητα των υδάτων και γενικότερα στο περιβάλλον.

Στο παρελθόν η περιοχή μας είχε πληγεί από φαινόμενα ξηρασίας και λειψυδρίας, κυρίως λόγω έλλειψης έργων υποδομής και σωστής διαχείρισης, με οδυνηρές συνέπειες για τους ίδιους τους αγρότες και την οικονομία της περιοχής.

Οι πρόσφατες πλημμύρες όμως, απέδειξαν ότι εκτός από την έλλειψη κατάλληλων αντιπλημμυρικών υποδομών, δεν διαθέταμε στρατηγική και Σχέδιο, που θα μπορούσαν να μετριάσουν τις επιπτώσεις αυτού του φαινομένου.

Πριν προχωρήσω την παρουσίαση μου, που αφορά στο σχέδιο και τις προοπτικές των έργων αντιπλημμυρικής θωράκισης και εξασφάλισης βιώσιμων υδατικών διαθέσιμων στη Θεσσαλία, θα κάνω μια γέφυρα για να συνδέσω το σήμερα με κάποιες περιόδους, στις οποίες αναφέρθηκε εκτενώς πριν λίγο ο Τάσος Μπαρμπούτης, τότε που οι πρόγονοι μας δώσαν τις δικές τους μάχες προκειμένου να αντιμετωπίσουν απειλές της εποχής εκείνης. Διαφάνεια 4

Θα περιοριστώ σε δύο διαφάνειες με ορισμένους σταθμούς και ορόσημα αυτών των περιόδων, που αποδίδουν σχηματικά την γνωστή και ως «μάχη των Θεσσαλών **ΜΕ** το νερό» (δηλαδή την εξυγίανση των εδαφών, των ελών και την κατασκευή των στραγγιστικών δικτύων) και μετά την «μάχη **ΓΙΑ** το νερό» (δηλαδή την δημιουργία κατάλληλων υδατικών υποδομών και εξασφάλιση νερού για τις αρδεύσεις).

Κάποιες μάχες τις κέρδισαν και κατάφεραν, αρχικά να προστατεύσουν την υγεία, τη ζωή και τις περιουσίες τους, αλλά και

αργότερα να βελτιώσουν τις συνθήκες ενασχόλησης στον αγροτικό τομέα. Διαφάνεια 5

Η μάχη για την εξασφάλιση αποθεμάτων νερού εξελίσσεται ακόμη στις μέρες μας, ενώ για τις μάχες που μας επιφυλάσσει η επερχόμενη κλιματική κρίση, θα πρέπει να προετοιμαστούμε κατάλληλα, χωρίς καθυστερήσεις και λάθη του παρελθόντος.

Η περίοδος των τελευταίων 35 ετών, ήταν καθοριστική για την ανάπτυξη της Θεσσαλίας, αφού τότε δημιουργήθηκαν σημαντικές αγροτικές υποδομές και έργα που υπηρετούν μέχρι και σήμερα τον πρωτογενή τομέα, ενώ ταυτόχρονα αποτελούν μοχλό ανάπτυξης για την οικονομία της Θεσσαλίας. Διαφάνεια 6

Αναφέρομαι ενδεικτικά στα 21 μεγάλα φράγματα, 66 μικρά και 17 πεδινούς ταμιευτήρες, που κάθε χρόνο συγκεντρώνουν περίπου 280 εκατ. κ. μ. νερού, Διαφάνεια 7 το οποίο μεταφέρεται με χιλιάδες χιλιόμετρα ανοικτών και κλειστών δικτύων μεταφοράς. Διαφάνεια 8

Την 10ετία 1980-1990, όταν ακόμη δεν είχαν ξεκινήσει ορισμένα από τα μεγάλα έργα και άρχισαν να οξύνονται τα υδατικά προβλήματα, άρχισαν οι πρώτες συντονισμένες διεκδικήσεις των Θεσσαλών για υδατικά έργα και διαχείριση με ενιαίο φορέα.

Τις διεκδικήσεις αυτές και με αφορμή τις πλημμύρες του Ιανού, τις επικαιροποίησε το 2021 η Ε.Δ.Υ.ΘΕ με αναφορά της που κατέθεσε στη Βουλή και τα κόμματα, ζητώντας μαζί με όλα τα διαχρονικά προβλήματα έλλειψης νερού, να αντιμετωπιστούν και αυτά που προστέθηκαν από τις πλημμύρες. Διαφάνεια 9

Η περιοχή μας χρειάζεται άμεσα σχέδιο θωράκισης έναντι παρόμοιων απειλών, ώστε οι αγρότες να ΜΗΝ αναγκαστούν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους και τα χωράφια τους, με ότι αυτό σημαίνει για τους ίδιους, την Θεσσαλία και την χώρα !!

Για να επιτευχθεί όμως αυτό, πρέπει να υλοποιηθούν έργα διαφόρων κατηγοριών που βλέπετε στην Διαφάνεια 10. Έργα αποκατάστασης των υποδομών που καταστράφηκαν, νέα έργα

προστασίας από απειλές πλημμυρών και έργα αποθεμάτων νερού για την αποκατάσταση υδάτινων οικοσυστημάτων.

Το θεσμικό ΠΛΑΙΣΙΟ, με το οποίο μπορούν να τεκμηριωθούν τα έργα με επιστημονική επάρκεια και αξιοπιστία, είναι το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής (ΣΔΛΑΠ) Θεσσαλίας, το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) Θεσσαλίας, καθώς και οι διάφορες προτάσεις φορέων της Θεσσαλίας που έχουν ήδη κατατεθεί. Διαφάνεια 11

Για να πορευτεί η Θεσσαλία στο μέλλον σε ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ και να μπορέσει όχι απλώς να επανέλθει στην ομαλότητα, αλλά κυρίως να ανακάμψει και να αναπτυχθεί, θα πρέπει η Κυβέρνηση, να διαμορφώσει ένα ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΧΕΔΙΟ, το οποίο θα συμπεριλαμβάνει ομογενοποιημένες τις προτεινόμενες βασικές ΔΡΑΣΕΙΣ και ΕΡΓΑ.

Έργα αξιολογημένα με κριτήρια αναγκαιότητας, τρωτότητας/ επικινδυνότητας, εφικτότητας (τεχνικά και οικονομικά/κόστους - οφέλους), πολλαπλής σκοπιμότητας, ωριμότητας και κυρίως αποδοχής/συναίνεσης.

Αν υποτιμήσουμε τις απειλές της κλιματικής κρίσης, χωρίς να προετοιμαστούμε με το ανάλογο Σχέδιο, όπως δυστυχώς συνέβη με τις πρόσφατες πλημμύρες, τότε οι ζημίες και οι οικονομικές επιπτώσεις θα είναι δυσβάσταχτες. Διαφάνεια 12

Μέχρι στιγμής η κυβέρνηση δεν έχει υιοθετήσει ένα συγκεκριμένο σχέδιο Ανασυγκρότησης.

Τα μόνα που γνωρίζουμε είναι το Master Plan της ΗVΑ (με ένα προϋπολογισμό 3,3 δις € για αντιπλημμυρικά), ο Ν. 5106/2024 για τον Ο.Δ.Υ.Θ. και φυσικά το πλαίσιο των προβλέψεων των δύο θεσμικών «εργαλείων», δηλαδή του ΣΔΛΑΠ και του ΣΔΚΠ, που μπορεί και πρέπει να αποτελέσουν τους κύριους «πυλώνες» του Σχεδίου Ανασυγκρότησης της Θεσσαλίας. Διαφάνεια 13

Από πλευράς Περιφέρειας Θεσσαλίας, έχουν δημοσιοποιηθεί οι τεχνικές μελέτες της ΔΤΥ για εργασίες αποκατάστασης αναχωμάτων και καθαρισμούς ποταμών, οι προτάσεις ομάδας καθηγητών του ΠΘ για την Γεωργία και οι μεμονωμένες προτάσεις από την αυτοδιοίκηση, επιστημονικούς ή/και άλλους φορείς, χρήσιμες για τον αναγκαίο διάλογο, χωρίς όμως τεχνική - οικονομική τεκμηρίωση.

Συνεπώς για την ώρα δεν υπάρχουν οι οριστικές «σταθερές» συνιστώσες ενός συγκεκριμένου ΣΧΕΔΙΟΥ (Master Plan) με χρονοδιάγραμμα και κοστολογημένα - ιεραρχημένα έργα, το οποίο θα αποτελέσει τον **Οδικό Χάρτη της Ανασυγκρότησης της Θεσσαλίας**.

Αυτή η στάσιμη και «θολή» κατάσταση, επιτείνει την σύγχυση που επικρατεί στους Θεσσαλούς και ιδιαίτερα σε εκείνους που υφίστανται άμεσα τις καταστροφικές συνέπειες των πλημμυρών του περασμένου Σεπτεμβρίου και προφανώς δεν έχει δώσει μέχρι σήμερα αξιόπιστες απαντήσεις σε εύλογα ερωτήματα, όπως :

Σε ποιες από τις υπάρχουσες υποδομές μπορούμε να βασιστούμε, ποιες πρέπει να επανασχεδιάσουμε με τα σημερινά δεδομένα ;

Ποια είναι τα νέα έργα και δράσεις, ποιο είναι το κόστος τους και ποια πρέπει να προηγηθούν το επόμενο χρονικό διάστημα ;

Οι αξιόλογοι επιστήμονες που ακολουθούν με τις εισηγήσεις τους, θα αναφερθούν σε επί μέρους θέματα που αφορούν ορισμένα από τα παραπάνω ερωτήματα.

Τα στοιχεία τα οποία θα παρουσιάσω στην συνέχεια και προέρχονται από το αναθεωρημένο και ήδη εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής (ΣΔΛΑΠ) Θεσσαλίας, απαντούν σε πολλά από τα ερωτήματα που έθεσα προηγουμένως και δίνουν την δική μου οπτική για την πορεία αυτού του εγχειρήματος.

Ταυτόχρονα όμως δημιουργούν και νέους προβληματισμούς για την τύχη αυτής της προσπάθειας που αφορά την ανασυγκρότηση της Θεσσαλίας !! Διαφάνεια 14

Εδώ καταγράφονται οι συνολικές υδατικές ανάγκες της Θεσσαλίας, οι βιώσιμοι υδατικοί (υπόγειοι και επιφανειακοί) πόροι, το ελλειμματικό υδατικό ισοζύγιο των 465 εκατ. κ. μ. και παρακάτω Διαφάνεια 15 οι 3 δέσμες μέτρων με τα κυριότερα έργα που έχει ανάγκη η Θεσσαλία για να καλύψει τις ανάγκες της. Διαφάνεια 16 Στο σημείο αυτό να προσθέσω ότι η κυβέρνηση οφείλει να δώσει ένα τέλος στην καταστροφική στασιμότητα των εγκαταλειμμένων έργων Αχελώου και να φέρει άμεσα το θέμα στη Βουλή για οριστικές αποφάσεις.

Οι Θεσσαλοί δικαιούνται επιτέλους να γνωρίζουν τις ποσότητες του νερού που θα έχουν διαθέσιμο τα επόμενα χρόνια, τόσο για την Γεωργία, όσο και για την προστασία των οικοσυστημάτων της περιοχής.

Δυστυχώς, χρήσιμα θεσμικά εργαλεία, όπως το ΣΔΛΑΠ και πρόσφατα το (υπό διαβούλευση) ΣΔΚΠ, την τελευταία δεκαετία κυριολεκτικά απαξιώνονται γιατί δεν εκφράζεται έμπρακτα η πολιτική βούληση.

Η υλοποίηση βασικών μέτρων και έργων, που προβλέπονταν σε αυτά από το 2014, δεν έγινε εφικτή κυρίως λόγω απαράδεκτων καθυστερήσεων, αβελτηρίας και ανυπαρξίας συντονισμού.

Διαφάνεια 17

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα των μελετητών των ΣΔΛΑΠΘ (2014-2017-2024), από τα 80 προβλεπόμενα μέτρα (έργα και δράσεις) που στόχευαν στην «καλή» κατάσταση των υδάτων της Θεσσαλίας, υλοποιήθηκαν ελάχιστα. Βάσιμα συνεπώς έχουμε χαρακτηρίσει το ΣΔΛΑΠΘ **ουτοπικό** και **«άσκηση επί χάρτου»**.

Με ευθύνη διαδοχικών κυβερνήσεων κάποια έργα που ξεκίνησαν δεν ολοκληρώθηκαν ακόμη, άλλα δεν «ωρίμασαν» καν, χωρίς ουδέποτε να ασχοληθεί κάποιος αρμόδιος φορέας.

Σημαντικά ζητήματα όπως η εξοικονόμηση νερού και ο στόχος για την σταδιακή αποκατάσταση του ήδη εκρηκτικού ελλείμματος των 3.000 hm³ υπόγειου νερού δεν έχουν αντιμετωπισθεί. Διαφάνεια

18

Γενικά, εκτιμάται ότι με τις σημερινές συνθήκες διαθεσιμότητας υδατικών πόρων, δεν είναι δυνατόν να καλυφθεί η αρδευτική ζήτηση στη Θεσσαλία, χωρίς οι απολήψεις επιφανειακών και υπόγειων νερών να επιδεινώσουν την κατάσταση των Υδατικών Συστημάτων. Κατά την άποψη μου, αν δεν υπάρξουν αλλαγές και πολιτική βούληση για μεταρρυθμίσεις, δεν αναμένεται να υλοποιηθούν - για άλλη μια φορά - όσα έχουν προγραμματιστεί στο ΣΔΑΛΠΘ και ΣΔΚΤΘ.

Τα έργα δομικών κατασκευών έχουν σοβαρές αβεβαιότητες από πλευράς χρηματοδότησης (απαιτούνται συνολικά πάνω από 1.106 εκατ. €), ενώ διοικητικά μέτρα, όπως ο έλεγχος υδροληψιών, καταναλώσεων ποιότητας κ.α, δεν υλοποιούνται, όσο δεν υφίσταται αποτελεσματικός μηχανισμός που θα τα εφαρμόσει. Διαφάνεια 19 Η πρόβλεψη - δέσμευση του ΣΔΑΛΠΘ για άρδευση 2,83 εκ. στρεμμάτων, σε συνδυασμό με την αδυναμία (για πολλά ακόμη χρόνια) υλοποίησης των απαιτούμενων έργων, θα επιβαρύνει τα υπόγεια οικοσυστήματα (με απολήψεις 200-250 hm³ ετησίως).

Όμως, ακόμη και αν υλοποιηθούν σύντομα τα περιφερειακά έργα, δεν επαρκούν για την επίλυση του υδατικού ελλείμματος της Θεσσαλικής λεκάνης και την ανάταξη των υδατικών οικοσυστημάτων, χωρίς την λύση της μεταφοράς νερών από τον Αχελώο.

Το εναλλακτικό (και καταστροφικό για την Θεσσαλία) σενάριο είναι η μείωση των αρδευόμενων παραγωγικών εκτάσεων (από 500 - 900 χιλιάδες στρέμματα) και η φτωχοποίηση χιλιάδων αγροτικών νοικοκυριών. Διαφάνεια 20

Είναι χαρακτηριστική η διαφάνεια με ενδεικτικά παραδείγματα, που αποδεικνύει τις παθογένειες και πολυετείς καθυστερήσεις (πάνω από 15 ή/και 20 χρόνια) στο σύστημα παραγωγής μελετών και κατασκευής έργων στη Θεσσαλία. Θα στεναχωρήσω κάποιους φίλους που με θεωρούν απαισιόδοξο, όμως η πραγματικότητα για το σύστημα παραγωγής μελετών και έργων είναι αυτή που σας δείχνω. Μπορούμε και καλύτερα ; ΝΑΙ !! Μένει να το αποδείξουμε

Το μόνο αισιόδοξο συμπέρασμα που προκύπτει από όλα αυτά τα στοιχεία που παρουσίασα, είναι ότι τα περισσότερα από τα έργα που η Θεσσαλία έχει επείγουσα ανάγκη για τα αμέσως προσεχή χρόνια, συμπεριλαμβάνονται είτε στα δύο θεσμικά εργαλεία της Πολιτείας (ΣΔΛΑΠ, ΣΔΚΠ) ή στο Σχέδιο της ΗΝΑ ή στις προτάσεις Περιφέρειας - φορέων και επιστημόνων.

Αναφέρομαι στα αντιπλημμυρικά έργα ορεινής υδρονομίας κλπ., στα ημιτελή έργα Αχελώου (Συκιά, Σήραγγα μεταφοράς), στα περιφερειακά φράγματα (Ένιπέα Φαρσάλων, Πύλη, Μουζάκι, Νεοχωρίτη, Δελέρια, κ.α.), στην ανάταξη των υπόγειων υδατικών οικοσυστημάτων, στον εκσυγχρονισμό των αρδευτικών δικτύων και συστημάτων άρδευσης και γενικά στις υποδομές και δράσεις που είναι αναγκαίες και κατάλληλες για την αντιμετώπιση μελλοντικών απειλών της κλιματικής κρίσης. **Συνεπώς όλα αυτά μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν de facto το κοινό διεκδικητικό πλαίσιο των Θεσσαλών για τα επόμενα χρόνια.** Διαφάνεια 21

Κλείνω με ορισμένες Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα και Προοπτικές.

Σήμερα, σχεδόν 10 μήνες από τις πλημμύρες του 2023, ΔΕΝ γνωρίζουμε το Σχέδιο που αφορά την Αγροτική Ανασυγκρότηση.

Πλην της ψήφισης του Ν. 5106/2024 για τον Ο.Δ.Υ.Θ., δεν έχουν ληφθεί πολιτικές αποφάσεις που θα σηματοδοτούν την βούληση της Κυβέρνησης για Ανασυγκρότηση της Θεσσαλίας.

Όλες οι δηλώσεις των συναρμόδιων υπουργών παραπέμπουν στον νέο φορέα, τον Ο.Δ.Υ.Θ. , από τον οποίο αναμένεται (άραγε πότε ;) να ληφθούν οι περαιτέρω αποφάσεις και διαδικασίες υλοποίησης του Σχεδίου για την Ανασυγκρότηση της Θεσσαλίας !!

Διαφάνεια 22

Είναι συνεπώς επείγουσα η ανάγκη να δημιουργηθούν προϋποθέσεις για υλοποίηση ενός συνεκτικού και ρεαλιστικού προγράμματος έργων αντιπλημμυρικής θωράκισης και βιώσιμων υδατικών διαθέσιμων, με εξασφαλισμένους οικονομικούς πόρους και χρονοδιάγραμμα τα επόμενα 8 - 10 χρόνια.

Μόνο έτσι θα καταστεί εφικτή η αντιμετώπιση κινδύνων ασφάλειας νερού στη Θεσσαλία, ενώ παράλληλα θα μπουν στέρεες βάσεις για το μέλλον της Θεσσαλίας σε συνθήκες κλιματικής κρίσης, που προϋποθέτουν επιπλέον εξειδικευμένα μέτρα και δράσεις της Πολιτείας.

Εάν δεν συμφωνήσουμε Πολιτεία, Αυτοδιοίκηση και φορείς της Θεσσαλίας, προς ποια κατεύθυνση θα πρέπει να πορευτούμε τα επόμενα χρόνια στη Θεσσαλία, τότε είναι βέβαιο ότι δεν θα μπορέσουμε να αποφύγουμε επώδυνες λύσεις, συρρίκνωση του εισοδήματος των αγροτών και επιδείνωση των ήδη οξυμένων περιβαλλοντικών και κοινωνικών προβλημάτων της περιοχής μας.

Μπορούμε να εφησυχάζουμε και να είμαστε αισιόδοξοι ;
Εναπόκειται στην κρίση του καθενός σας ξεχωριστά.

Προσωπικά ανησυχώ και ελπίζω !! Σας ευχαριστώ

Παρακάρλια - 2024

8^ο Διεθνές Εθνολογικό Συνέδριο Αμφικτιονίας Θεσσαλών Καραγκούνηδων

«Αντιπλημμυρική Θωράκιση και εξασφάλιση βιώσιμων υδατικών διαθέσιμων οι βασικές προϋποθέσεις για ανασυγκρότηση της Θεσσαλίας» [Πλαίσιο - Σχέδιο - Προοπτικές]

6/7/2024

Κώστας Γκούμας

Γεωπόνος, πρώην Πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/ Κ.Ε,
πρώην Διευθυντής Εγγείων Βελτιώσεων Νομού Λάρισας

2001

Πηνειός "ποταμός"

31 7 2007

8^ο Διεθνές Εθνολογικό Συνέδριο Αμφικτιονίας Θεσσαλών Καραγκούνηδων

«Αντιπλημμυρική Θωράκιση και εξασφάλιση βιώσιμων υδατικών διαθέσιμων οι βασικές προϋποθέσεις για ανασυγκρότηση της Θεσσαλίας» [Πλαίσιο - Σχέδιο - Προοπτικές]

6/7/2024

Κώστας Γκούμας

Γεωπόνος, πρώην Πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/ Κ.Ε,
πρώην Διευθυντής Εγγείων Βελτιώσεων Νομού Λάρισας

Δίκτυα δημόσια ή ιδιωτικά

- ✓ Οδικά,
- ✓ Σιδηροδρομικά,
- ✓ Ηλεκτρικά,
- ✓ Αντιπλημμυρικά,
- ✓ Στραγγιστικά,
- ✓ Αρδευτικά,
- ✓ Αγροτικής οδοποιΐας

Διάφορα Υδατικά Έργα

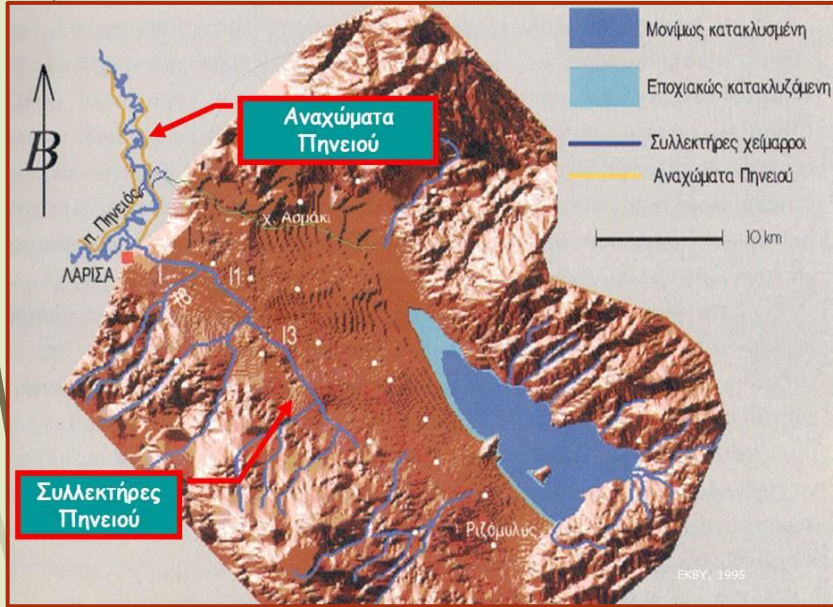
- Λιμνοδεξαμενές,
- Ταμιευτήρες,
- Αντλιοστάσια,
- Γεωτρήσεις

Ιδιοκτησίες - Εξοπλισμός

- Κτίρια,
- Κατοικίες,
- Αποθήκες,
- Κτηνοτροφικές μονάδες,
- Αγροί,
- Γεωργικά μηχανήματα,
- Αρδευτικά συστήματα

Έργα Αντιπλημμυρικά - Εξυγιαντικά Θεσσαλίας {Η «Μάχη ΜΕ το νερό»}

Μελέτες Nobile,
Gotteland

1913
1887

Αντιπλημμυρικά
έργα Voort
Μελέτη Macdonald

1960
1930

1962
1959

2014
1990

Αντιπλημμυρικά
Έργα Λάρισας

Νέος
Ταμιευτήρας
Κάρλας

2018
2000

Εξυγιαντικά
έργα Κάρλας

ΣΔΚΠΘ

2024
2019

Σχέδιο Κυβέρνησης
για Ανασυγκρότηση
(Master Plan -
Ίδρυση Ο.Δ.Υ.Θ.)

2024

Προτάσεις
Περιφέρειας
και Φορέων για
Ανασυγκρότηση

Ανασυγκρότηση
Θεσσαλίας (::)

2023
2020

Πλημμύρες
Daniel - Elias
ΙΑΝΟΣ

Έργα Αξιοποίησης Υδατικών Πόρων Θεσσαλίας

{Η «Μάχη ΓΙΑ το νερό»}

Ανασυγκρότηση Θεσσαλίας (:)

Προτάσεις Περιφέρειας και Φορέων για Ανασυγκρότηση

Σχέδιο Κυβέρνησης για Ανασυγκρότηση Master Plan - Ίδρυση Ο.Δ.Υ.Θ.)

2024

**2023
2020**

2023

Πλημμύρες Daniel - Elias ΙΑΝΟΣ

**2024
2017
2014**

**2013
2007**

**2018
2000**

Πρόγραμμα «Υδωρ 2.0» Ξράγμα Ενιπέα Φαρσάλων, Εκσυγχρονισμός δικτύων ΤΟΕΒ Ταυρωπού, Αρδευτικό δίκτυο Υπέριεας - Ορφανών

**2024
1998**

Μικρά Ξράγματα

**2010
1996**

Έργα Αχελιώου

33.000 Ιδιωτικές Γεωτρήσεις

Πεδινοί ταμιευτήρες

**2019
1987**

**2010
1990**

Μελέτες Sogreah Γεωτρήσεις ΠΑΥΥΘ

**1990
1972**

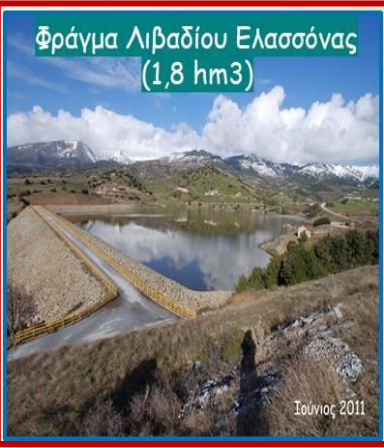
Μελέτες SNC, E-Watt

1971

ΥΗΕ Ταυρωπού

**1960
1955**

Ταμιευτήρας Κάρλας

Φράγμα Σμοκόβου

Τα παρακάτω υδατικά έργα (μικρά και μεγάλα) που υπηρετούν τον πρωτογενή τομέα (και όχι μόνο), αποτελούν σημαντικό κεφάλαιο και μοχλό ανάπτυξης για την οικονομία της Θεσσαλίας, που εξαρτάται όμως σε μεγάλο βαθμό και από το πολύτιμο αλλά σε ανεπάρκεια κοινωνικό αγαθό, το ΝΕΡΟ.

Είδος έργου	Λάρισα	Καρδίτσα	Μαγνησία	Τρίκαλα	Σύνολο
Γεωτρήσεις κρατικές-κ.α	720	422	30	540	1.712
Γεωτρήσεις ιδιωτικές	14.000	7.000	4.000	5.900	30.900
Ταμιευτήρες πεδινόι	15	1	1	-	17
Φράγματα < 15 μ.	36	30	-	-	66
Φράγματα > 15 μ.	15	2	2	2	21
Διώρυγες επενδ/νες (χιλ.)	60	924	200	34	1.218
Διώρυγες χωμάτινες (χιλ.)	600	850	50	1950	3.450
Επιφανειακοί αγωγοί (χιλ.)	770	885	30	1050	2.735
Υπόγειοι αγωγοί (χιλ.)	342	60	15	216	633
Αρδευτικά-αντλιοστάσια	42	112	21	6	181

Έργα Ταμίευσης νερού (280 hm³)
 21 Φράγματα (> 15 μ.)
 66 Φράγματα (< 15 μ.)
 17 Πεδινοί ταμιευτήρες - Λιμνοδεξαμενές

Γενική άποψη Φράγματος - Λίμνης Συκοφόβου

29 2003

Ανοικτά δίκτυα μεταφοράς νερού :
 1.218 km με επένδυση - 3.450 km χωμάτινα

Ρουφράκης Γυρτώνης

ΠΕΔΙΝΟΙ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΕΣ (ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΕΣ)

ΑΕΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ Α & Β ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ

2005

ΑΕΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ & ΔΗΜΗΤΡΑΣ

2005

ΑΕΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ Α ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ

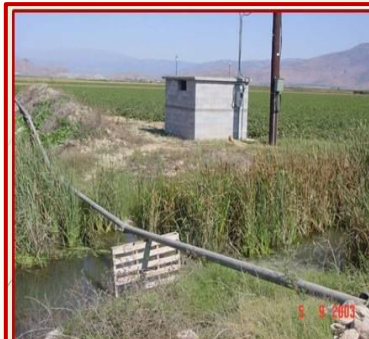
2005

ΑΕΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ Β ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

2005

Κλειστά δίκτυα μεταφοράς νερού :
 735 km επιφανειακά - 633 km υπόγεια

5 4 2003

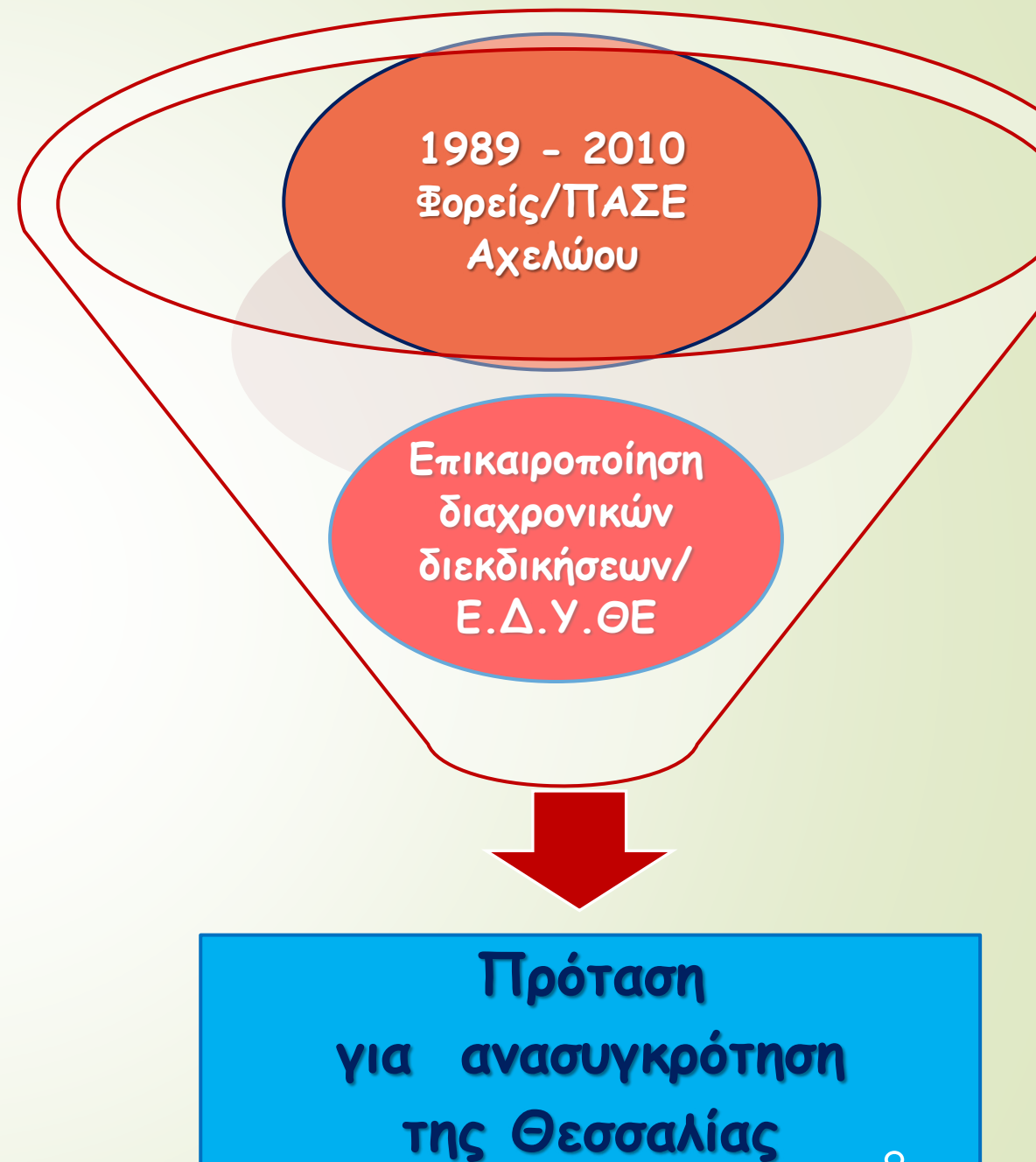
5 12 2000

2 11 2000

Η συζήτηση για τα υδατικά προβλήματα έχει την αφετηρία της στο μακρινό παρελθόν και στις διαχρονικές και μαζικές διεκδικήσεις των Θεσσαλών από την 10ετία 1980-1990.

Τις θέσεις αυτές επικαιροποίησε το 2021 η Ε.Δ.Υ.ΘΕ με αναφορά της που κατέθεσε στη Βουλή και τα κόμματα, αλλά και πρόσφατα, όταν διαπιστώσαμε ότι μαζί με όλα τα προηγούμενα ήδη οξυμένα υδατικά προβλήματα, θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε και αυτά που προστέθηκαν με τις πρόσφατες πλημμύρες.

Η Θεσσαλία σήμερα, πρέπει να θωρακιστεί έναντι παρόμοιων απειλών, ώστε οι αγρότες μας να ΜΗΝ αναγκαστούν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους και τα χωράφια τους, με ότι αυτό σημαίνει για τους ίδιους, την Θεσσαλία και την χώρα !!

Για να επιτευχθεί όμως αυτό, πρέπει να υλοποιηθούν τόσο τα έργα αποκατάστασης των υποδομών που καταστράφηκαν, όσο και τα νέα έργα προστασίας από απειλές πλημμυρών και τα έργα αποθεμάτων νερού για την αποκατάσταση υδάτινων οικοσυστημάτων.

ΣΧΕΔΙΟ

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

**ΥΔΑΤΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΕΙΑ**

**ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ**

I. Έργα αποκατάστασης ζημιών

Επισκευή - ανακατασκευή

Υφιστάμενων αντιπλημμυρικών αναχωμάτων και τάφρων, συλλεκτήρων, στραγγιστικών δικτύων, αγροτικής οδοποιίας, αρδευτικών δικτύων μεταφοράς νερού, αρδευτικών έργων, αντλιοστασίων και πεδινών ταμιευτήρων στις παρακάρλιες περιοχές.

Αποκατάσταση

Ζώνης πλημμυρών με απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων κτισμάτων κλπ. εμποδίων, καθαρισμός κοίτης ρεμάτων, παραποτάμων και ποταμών.

Απομάκρυνση

Φερτών υλικών από πλημμυρισμένους αγρούς, επεμβάσεις σε αγρούς (με αυλακώσεις - χαραδρώσεις κ.α) και απόδοση στην καλλιέργεια

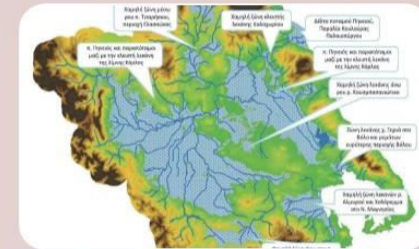
II. Έργα αντιπλημμυρικής θωράκισης

Φράγματα ορεινής υδρονομίας και ανάσχεσης των πλημμυρικών ροών

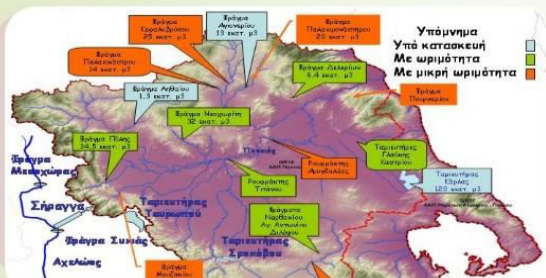

Διαπλάτυνση ρεμάτων - ποταμών. Νέα αντιπλημμυρικά αναχώματα & ζώνες πλημμυρών

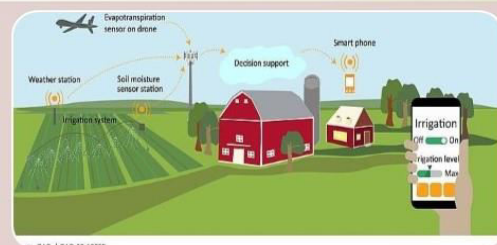

Νέα αντιπλημμυρικά έργα πολλαπλού σκοπού (ταμίευση νερού, ΥΗΕ κ.α). Εξασφάλιση επιπλέον αποθεμάτων νερού που θα χρησιμοποιούν για τις αρδεύσεις, τις περιόδους ξηρασίας - λειψυδρίας

III. Έργα ταμίευσης νερού και θωράκισης από Ξηρασία - Λειψυδρία

Νέα έργα ταμίευσης επιφανειακού νερού (φράγματα - λιμνοδεξαμενές), απεξάρτηση των αρδεύσεων από υπόγεια νερά γεωτρήσεων

Έργα εξοικονόμησης νερού (σύγχρονα δίκτυα μεταφοράς & συστήματα άρδευσης, αισθητήρες, λογισμικό - IoT - χρήση τεχνολογίας αιχμής)

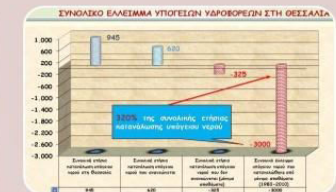
IV. Έργα δημιουργίας αποθεμάτων νερού, & αποκατάστασης υδάτινων οικοσυστημάτων

Ολοκλήρωση των ημιτελών έργων Αχελώου (Συκιά - σήραγγα), ΕΝΙΣΧΥΣΗ υδατικού δυναμικού της λ. Πηνειού (ΥΔ Θεσσαλίας), Μέτρα προστασίας και αποκατάστασης προβληματικών οικοσυστημάτων

Έργα τεχνητού εμπλουτισμού, περιοριστικά μέτρα στη χρήση υπόγειου νερού

Υλοποίηση μέτρων μηδενισμού (σε 20-40 χρόνια) του ελλείμματος των 3 δις μ3 και ανάταξη των υπόγειων υδροφορέων

Για να πορευτεί η Θεσσαλία στο μέλλον σε **ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ** και να μπορέσει όχι απλώς να επανέλθει στην ομαλότητα, αλλά κυρίως να ανακάμψει και να αναπτυχθεί, θα πρέπει η Κυβέρνηση, να διαμορφώσει ένα **ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΧΕΔΙΟ**, το οποίο θα συμπεριλαμβάνει ομογενοποιημένες τις προτεινόμενες βασικές **ΔΡΑΣΕΙΣ** και **ΕΡΓΑ**, αξιολογημένα με κριτήρια αναγκαιότητας, τρωτότητας/ επικινδυνότητας, εφικτότητας (τεχνικά/οικονομικά/κόστους - οφέλους), πολλαπλής σκοπιμότητας, ωριμότητας και κυρίως αποδοχής/συναίνεσης.

Πλαίσιο & συντελεστές Ενιαίου Σχεδίου Ανασυγκρότησης Θεσσαλίας

Κριτήρια αξιολόγησης & προτεραιοποίησης έργων θωράκισης της Θεσσαλίας από πλημμύρες και ξηρασία

ΣΔΛΑΠ
(2014, 2017,
2024)

ΣΔΚΠ
(2019, 2024)

Νόμος
5106/2024
Ο.Δ.Υ.Θ

Master
Plan HVA

Προθέσεις Κυβέρνησης
για Ανασυγκρότηση
της Θεσσαλίας

Master
Plan
HVA

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Γενικό σχέδιο κατευθύνσεων για αντιπλημμυρικές υποδομές και προστασία πόλεων - οικισμών, επίλυση υδατικού, σύσταση φορέα διαχείρισης υδάτων και μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης, προτάσεις για Γεωργία - Κτηνοτροφία, χρονοδιάγραμμα.

Εκτιμώμενη πρόβλεψη προϋπολογισμού κατά κατηγορία και περιοχή

Ανά κατηγορία έργων - δράσεων - μέτρων

► Τόμος I Αντιπλημμυρικές Υποδομές

3,298 δισ. €

Vol 1: Flood Infrastructure Defense : € 3.298 million

► Τόμος II Οργανισμός Διαχείρισης Υδάτων

Vol 2. Water Management Organization : € 6 million

► Τόμος III Έγκαιρη Προειδοποίηση και Διαχείριση Κρίσεων

Vol 3. Early Warning and Crisis Management : € 4 million

► Τόμος IV Γεωργία & Κτηνοτροφία

Vol 4. Agriculture and Livestock : €1.256 million

► Τόμος V Κοινωνιολογικές Προκλήσεις

Vol 5. Sociological Adaption : € 8 million

Συνολικός προϋπολογισμός : 4.572 δισεκατομμύρια ευρώ

Ο προϋπολογισμός για τις διάφορες περιφέρειες κατανέμεται ως εξής :

- Ορεινή περιοχή 206 εκατ. €
- Τρίκαλα και Καρδίτσα 1.294 εκατ. €
- Περιοχή Λάρισας 289 εκατ. €
- Περιοχή Λίμνης Κάρλας 1.029 εκατ. €
- Γενικά/άλλο 508 εκατ. €

Περιφέρεια Θεσσαλίας

Σχέδιο Γεωργικής
Ανάπτυξης Θεσσαλίας

Σχέδιο ομάδας καθηγητών ΠΘ συνολικού προϋπολογισμού 2.850 εκατ. € - Διημερίδες (Γεωργία - Βαμβάκι - κτηνοτροφία), προτάσεις για νέα σήραγγα Κάρλας, αντιπλημμυρικά έργα, άντληση νερού από παρακάρλιες περιοχές, πολιτική προστασία, περιβάλλον, κλπ.

2,850 δισ. €

Περιφέρεια
Θεσσαλίας

Τεχνικές μελέτες (ΔΤΥ) για εργασίες αποκατάστασης αναχωμάτων και καθαρισμούς υδατορεμάτων, παραποτάμων και ποταμών της Θεσσαλίας (προϋπολογισμού 532 εκατ. €)

Κώστας Γκούμας Μάιος 2024

16

Προτάσεις Φορέων Θεσσαλίας Δημόσια Διαβούλευση

Δήμοι - Επιμελητήρια - Αγρότες - ΜΜΕ

- ✓ Αποζημιώσεις, αποκατάσταση υποδομών
- ✓ Πρόταση για σήραγγα Κάρλας,
- ✓ Πρόταση για άντληση νερού από τις Παρακάρλιες περιοχές,
- ✓ Συζήτηση για Βαμβάκι - ΟΔΥΘ

➤ Σε ποιες όμως από τις υπάρχουσες υποδομές μπορούμε να βασιστούμε, ποιες πρέπει να βελτιώσουμε και να επανασχεδιάσουμε με τα σημερινά δεδομένα ;

➤ Ποια είναι τα νέα έργα και δράσεις που πρέπει να υλοποιήσουμε, ποιο είναι το κόστος τους και ποια είναι τα βήματα του οδικού χάρτη για το επόμενο χρονικό διάστημα ;

Τα στοιχεία τα οποία θα παρουσιάσω στην συνέχεια, προέρχονται από το αναθεωρημένο και ήδη εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής (ΣΔΛΑΠ) Θεσσαλίας, δίνουν την δική μου οπτική για την πορεία αυτού του εγχειρήματος και απαντούν σε πολλά από τα ερωτήματα που έθεσα προηγουμένως.

Ταυτόχρονα όμως δημιουργούνται και νέοι προβληματισμοί για την πορεία αυτής της προσπάθειας !!

Υδατικό ισοζύγιο ΥΔ Θεσσαλίας (σύμφωνα με το ΣΔΛΑΠΘ, 2024)

(Οι αρδευτικές ανάγκες του ΥΔ υπολογίστηκαν στη βάση των εκτάσεων που δηλώθηκαν ως αρδευόμενες στον ΟΠΕΚΕΠΕ)*.

- Σύνολο αρδευόμενων εκτάσεων* : 2.830.000 στρέμματα
(2.830.000 στρ. χ 456 m³/στρ.)
 - Αρδευτικές ανάγκες 1.290 hm³
 - Απώλειες μεταφοράς 89 hm³
 - Άλλες χρήσεις (ύδρευση, κτηνοτροφία, βιομηχανία) 106 hm³
- 1.485 hm³

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΥΔΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ

1.485 hm³

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ : 1.485 hm³

Διαθεσιμότητα υδατικών πόρων ΥΔ Θεσσαλίας

ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΑΠΟ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΤΑΜΙΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΑΝΑ ΕΤΟΣ	220 hm ³
ΒΙΩΣΙΜΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΛΗΨΗΣ ΥΠΟΓΕΙΩΝ	620 hm ³
ΒΙΩΣΙΜΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΘΕΡΙΝΗΣ ΑΠΟΛΗΨΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΩΝ	<u>180 hm³</u>

ΣΥΝΟΛΟ : 1.020hm³

ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΤΗΣΙΟΥ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ : 465 hm³

Μηδενισμός υδατικού Ισοζυγίου στο ΥΔ Θεσσαλίας (Σύμφωνα με το ΣΔΛΑΠΘ, 2024)

Συνιστώσες ισοζυγίου	Ποσότητες νερού (hm ³)
Έλλειμμα	465 hm³
Μείωση κατανάλωσης αρδευτικού νερού : (1η δέσμη μέτρων ΣΔΘ) :	105 hm³
Δρομολογημένα έργα : (2η δέσμη μέτρων ΣΔΘ)	38 hm³
Πρόσθετα έργα - Εμπλουτισμός - Πεδινές λιμνοδεξαμενές (3η δέσμη μέτρων ΣΔΘ)	150 hm³
Παραμένον ποσοτικό έλλειμμα (Μετά την λήψη 1^{ης}, 2^{ης}, και 3^{ης} δέσμης μέτρων)	[465 - (105+38+150)] = 172 hm³

Κώστας Γκούμας Οκτώβριος 2022

12

**ΣΔΛΑΠ
2024**

ΠΑΡΑΜΕΝΟΝ
ΕΛΛΕΙΜΜΑ
Εκατ. m³

Εκτιμηθέν έλλειμμα με στοιχεία 2021
ΠΡΩΤΗ ΔΕΣΜΗ ΜΕΤΡΩΝ

465

Παραμένον ποσοτικό έλλειμμα μετά τη λήψη της πρώτης δέσμης μέτρων που περιλαμβάνουν μέτρα εξοικονόμησης και μέτρα μείωσης απωλειών (αντικατάσταση δικτύων, εξορθολογισμός μεθόδων άρδευσης κτλ.)

360

ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΕΣΜΗ ΜΕΤΡΩΝ (ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΜΕΝΑ ΕΡΓΑ)

Έργα ταμίευσης χειμερινών απορροών τοπικής σημασίας (Ναρθάκι, Κακλιτζόρεμα), τον ταμιευτήρα Αγιοκαμπου, το φράγμα Παιαιοδερλί στον Ενιπέα και τον ταμιευτήρα Πουρνάρι στα Αμπελάκια

322

Παραμένον ποσοτικό έλλειμμα μετά τη λήψη της δεύτερης δέσμης μέτρων

ΤΡΙΤΗ ΔΕΣΜΗ ΜΕΤΡΩΝ (ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΕΡΓΑ)

Έργα ταμίευσης: φράγματα Πύλης, χαμηλό Μουζακίου, Καλούδα και Νεοχωρήτη, οι ταμιευτήρες Καλού Νερού - Αγίου Αντωνίου, Κοιλιάδας, Κρανώνα, Μπελμά και Κερασούλας Τρικάλων, το φράγμα στη Θέση Δελέρια, το φράγμα Αγιονερίου Ελασσόνας και ο ρουφράκτης Τίτανου

202

ΤΕΧΝΗΤΟΣ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ - ΠΕΔΙΝΟΙ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΕΣ

192

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΜΕΝΟΝ ΠΟΣΟΤΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ

172

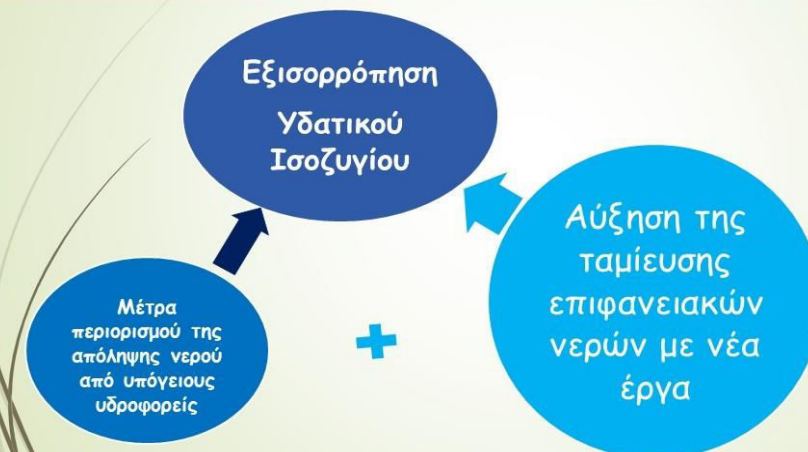
Έργα δομικών κατασκευών ΣΔΛΑΠ, 2024

ΜΟ8Σ1126 - Ανασχεδιασμός ταμιευτήρα Συκιάς σε επίπεδο προμελέτης για την εξυπηρέτηση μεταφοράς 250 hm³ από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού και αδειοδότηση αυτού

ΜΟ8Σ1127 - Υλοποίηση ανασχεδιασμένου έργου ταμιευτήρα Συκιάς

ΜΟ8Σ1128 - Ολοκλήρωση Έργων σήραγγας μεταφοράς ποσότητας νερού 250 hm³ από τον Αχελώο στη ΛΑΠ Πηνειού

ΜΟ8Σ1129 - Μελέτη και Κατασκευή δικτύων άρδευσης για την αντικατάσταση γεωτρήσεων στη ΛΑΠ Πηνειού

Η κυβέρνηση οφείλει να δώσει ένα τέλος στην καταστροφική στασιμότητα της διαχείρισης των εγκαταλειμμένων έργων Αχελώου και με δημοκρατικές και αδιαμφισβήτητες διαδικασίες να φέρει άμεσα το θέμα στη Βουλή.

Οι Θεσσαλοί δικαιούνται επιτέλους να γνωρίζουν τις ποσότητες του νερού που θα έχουν διαθέσιμο τα επόμενα χρόνια, σε συνθήκες κλιματικής κρίσης, για την Γεωργία και την προστασία των οικοσυστημάτων της Θεσσαλίας.

Αυτό είναι και το πνεύμα κοινής ανακοίνωσης, που σας δόθηκε στην είσοδο και συνοπογράφουν 70 πολίτες από όλους τους χώρους, της πολιτικής, της ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας, της τοπικής αυτοδιοίκησης και της οικονομίας : <https://www.yrpethe.gr/archive/koini-anakoinosi-gia-ydatiko-thessalias>

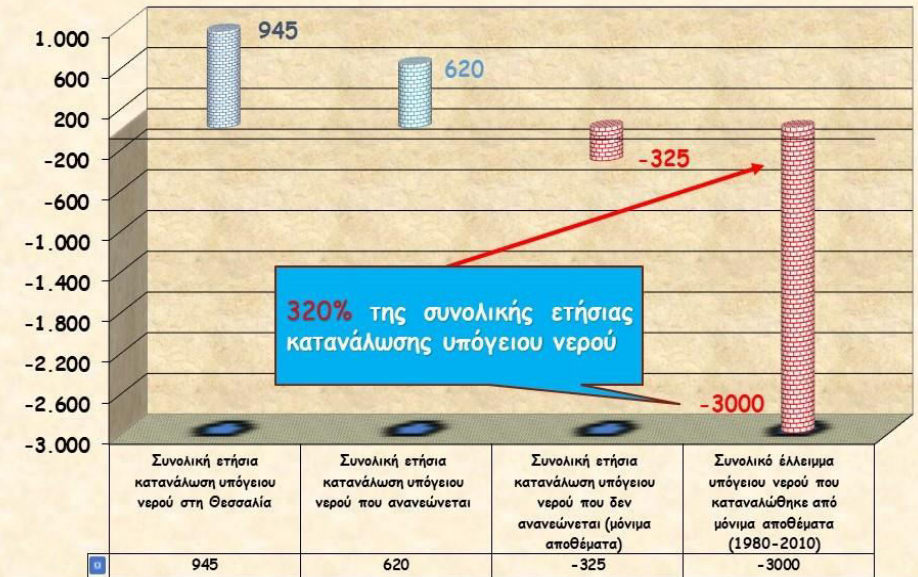

➤ Από τα δεκάδες προβλεπόμενα μέτρα (έργα και δράσεις) που στόχευαν στον μηδενισμό του ελλείμματος και στην «καλή» κατάσταση των υδάτων της Θεσσαλίας, υλοποιήθηκαν ελάχιστα. Βάσιμα συνεπώς έχουμε χαρακτηρίσει το ΣΔΛΑΠΘ ουτοπικό και «άσκηση επί χάρτου».

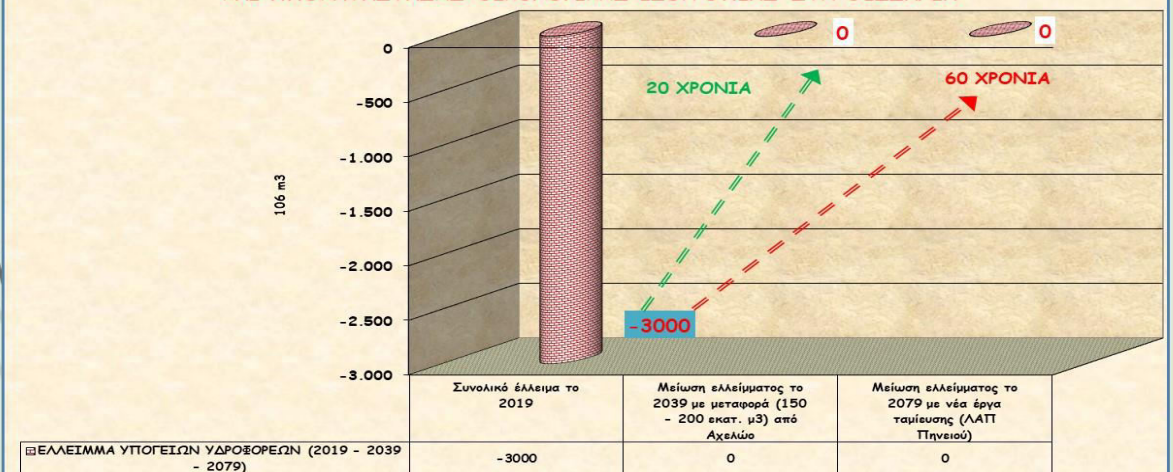
➤ Δέκα χρόνια από την πρώτη έγκριση (2014) του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής (ΣΔΛΑΠ) Θεσσαλίας, μία σειρά από υπόγεια και επιφανειακά υδατικά συστήματα δεν βρίσκονται σε καλή οικολογική και ποσοτική κατάσταση (σύμφωνα με τους στόχους της Οδηγίας 60/2000).

➤ Σημαντικά ζητήματα όπως η εξοικονόμηση νερού, η μείωση των αντλήσεων από υπόγεια οικοσυστήματα και ο στόχος για την αποκατάσταση του ήδη εκρηκτικού ελλείμματος των 3.000 hm³ υπόγειου νερού σε 60 χρόνια δεν έχουν δρομολογηθεί.

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΥΔΡΟΦΟΡΕΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

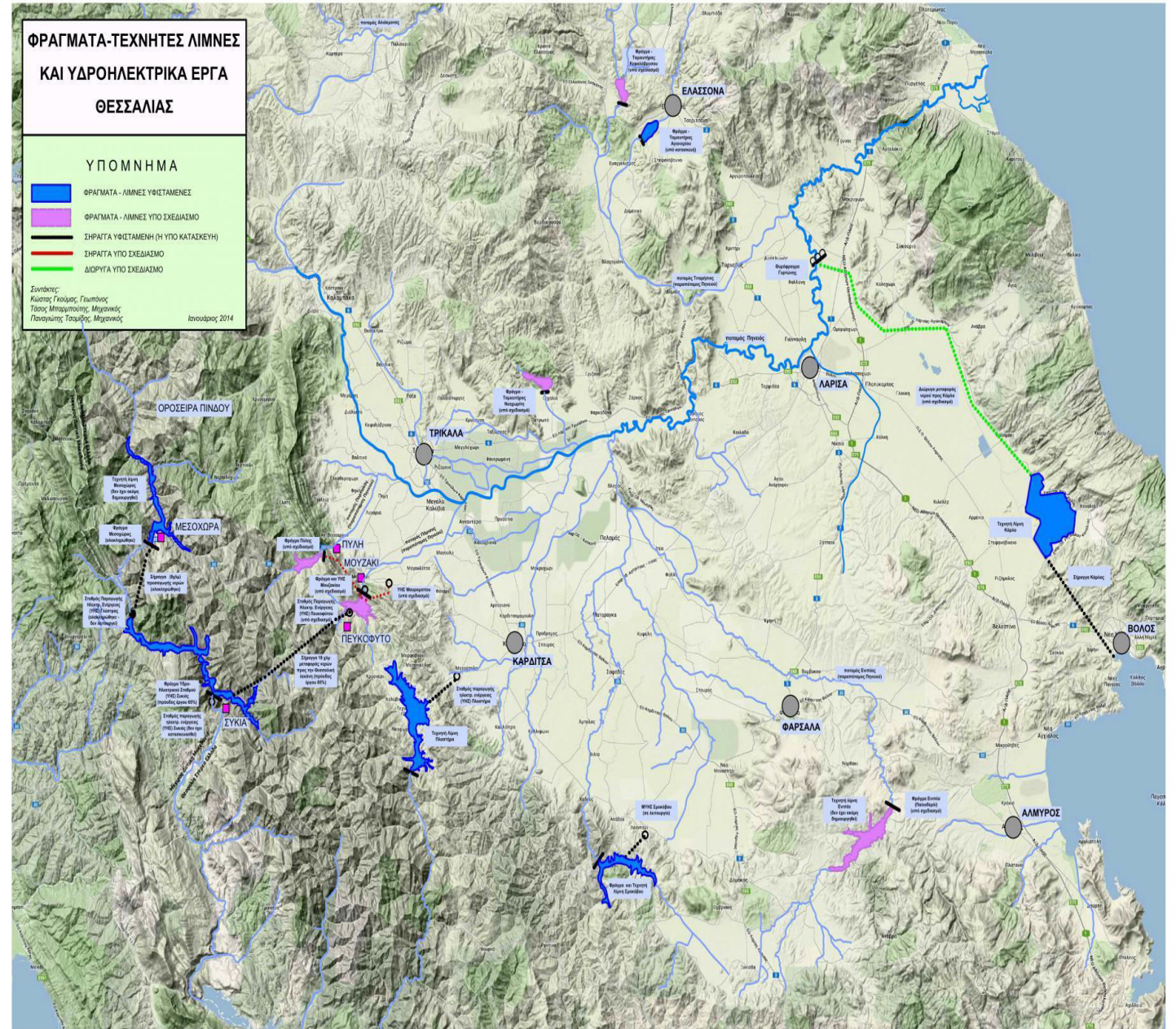
ΣΕΝΑΡΙΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΥΔΡΟΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

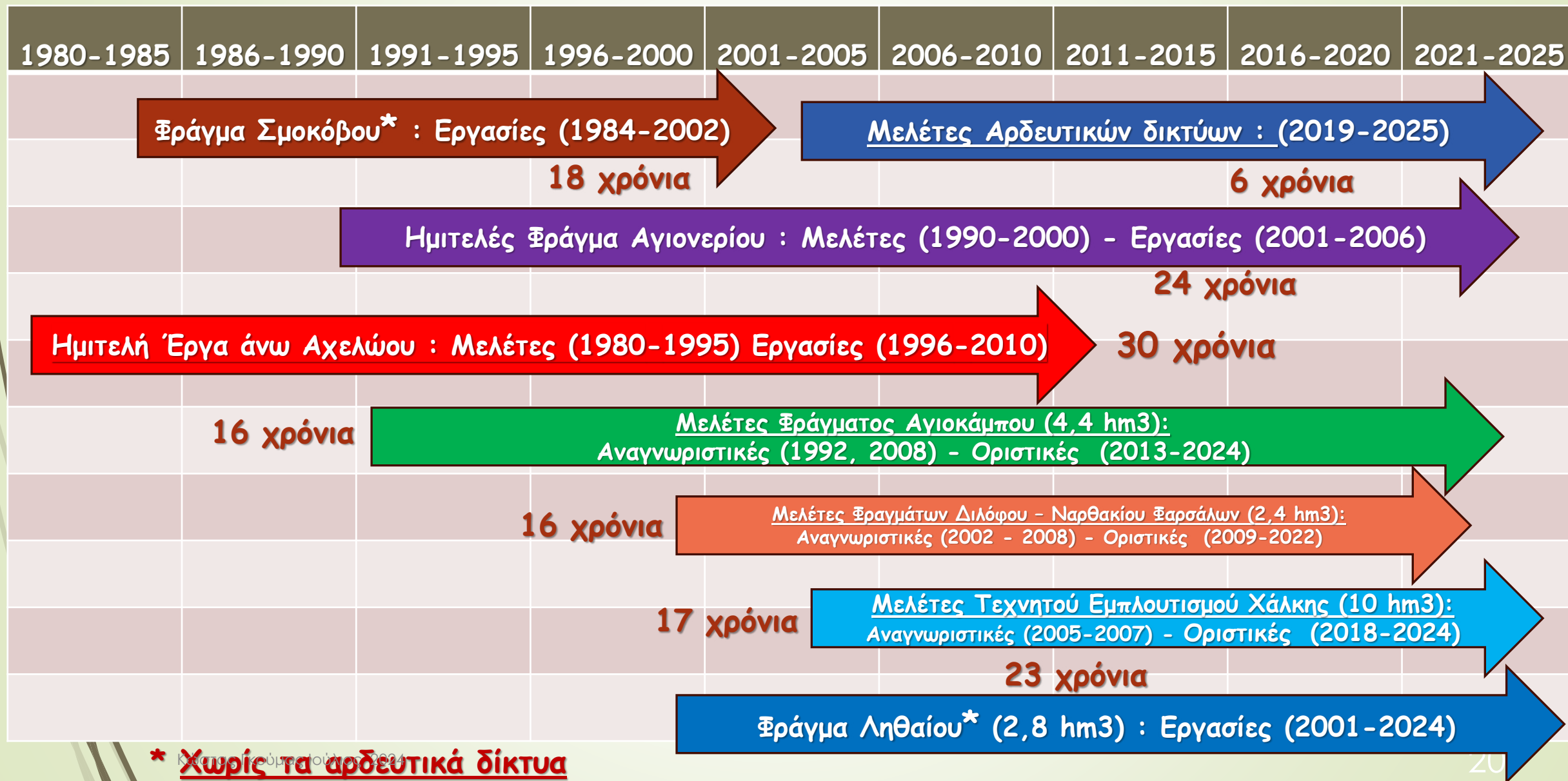
- Γενικά, εκτιμάται ότι υπό τις σημερινές συνθήκες διαθεσιμότητας υδατικών πόρων, δεν είναι δυνατόν να διατεθούν οι αναγκαίες ποσότητες νερού για την κάλυψη της αρδευτικής ζήτησης στη Θεσσαλία, χωρίς οι απολήψεις επιφανειακών και υπόγειων νερών να επιδεινώσουν την κατάσταση των Υδατικών Συστημάτων.
- Αν δεν υπάρξουν αλλαγές και πολιτική βούληση για μεταρρυθμίσεις, δεν αναμένεται να υλοποιηθούν ούτε και όσα έχουν προγραμματιστεί ΣΔΛΑΠΘ μέχρι το 2027 (που θα ισχύει η 2^η αναθεώρηση του) και συνεπώς ένα αξιόπιστο Σχέδιο Ανασυγκρότησης.
- ❑ Τα έργα δομικών κατασκευών που προτάθηκαν έχουν σοβαρές αβεβαιότητες, τόσο από πλευράς μελετών, διαδικασιών «ωρίμανσης» και φορέων υλοποίησης όσο και από πλευράς χρηματοδότησης (απαιτούνται συνολικά πάνω από 1.106 εκατ. €).
- ❑ Τα αναγκαία - διοικητικά μέτρα και δράσεις που προβλέπονται στο ΣΔΛΑΠ (πχ. έλεγχος υδροληψιών και καταναλώσεων), δεν μπορούν να εφαρμοστούν, όσο δεν υπάρχει αποτελεσματικός μηχανισμός - φορέας ή οργανισμός που θα μπορέσει σε ρεαλιστικό χρονικό διάστημα να τα εφαρμόσει ικανοποιητικά.

❑ Τα περιφερειακά έργα, ακόμη και αν υλοποιηθούν σύντομα, δεν επαρκούν για την επίλυση του υδατικού ελλείμματος της Θεσσαλικής λεκάνης και την ανάταξη των υδατικών οικοσυστημάτων, χωρίς την εναλλακτική λύση της μεταφοράς νερών από τον Αχελώο.

❑ Το εναλλακτικό (και καταστροφικό για την Θεσσαλία) σενάριο είναι η μείωση των αρδευόμενων παραγωγικών εκτάσεων (από 500 - 900 χιλιάδες στρέμματα) και σταδιακή φτωχοποίηση χιλιάδων αγροτικών νοικοκυριών.

Παθογένειες και καθυστερήσεις στο σύστημα παραγωγής μελετών και έργων

* Χωρίς τα αρδευτικά δίκτυα

Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα - Προοπτικές

- Σήμερα, 10 μήνες μετά τις πλημμύρες του 2023, γνωρίζουμε το Σχέδιο της Κυβέρνησης που αφορά την αποκατάσταση δημόσιων οδικών και σιδηροδρομικών υποδομών, με συνολικό προϋπολογισμό 1,4 δις ευρώ και χρονοδιάγραμμα δημοπρατήσεων την περίοδο αυτή, αλλά ΔΕΝ γνωρίζουμε το αντίστοιχο Σχέδιο που αφορά την Αγροτική Ανασυγκρότηση.
- Πλην της ψήφισης του Ν. 5106/2024 για τον Ο.Δ.Υ.Θ., δεν έχουν ληφθεί πολιτικές αποφάσεις με συγκεκριμένες κατευθύνσεις και προτεραιότητες, δεν υπάρχουν εξασφαλισμένοι οικονομικοί πόροι και χρονοδιάγραμμα, που θα σηματοδοτούν την βούληση της Κυβέρνησης για Ανασυγκρότηση της Θεσσαλίας. Θα έπρεπε ήδη, εμπειρογνώμονες, τεχνοκράτες, επιστήμονες και διοικούντες απ' όλα τα επίπεδα, μαζί με τους αγρότες μας να ενώσουν τις δυνάμεις τους, ούτως ώστε να αρχίσει η ανασυγκρότηση της Θεσσαλίας, να αντιμετωπιστεί η κλιματική κρίση και να καταστεί πιο ασφαλής και πιο ανθεκτική η περιοχή μας.

Όλες οι ενδείξεις όμως παραπέμπουν στο συμπέρασμα ότι η Κυβέρνηση έχει αποφασίσει να μεταβιβάσει στον Ο.Δ.Υ.Θ. την ευθύνη της σύνθεσης των επιμέρους σχεδίων και προτάσεων και της λήψης των περαιτέρω αποφάσεων και των διαδικασιών υλοποίησης του Σχεδίου για την Ανασυγκρότηση της Θεσσαλίας.

Η υλοποίηση όμως ενός τέτοιου μεγέθους και σοβαρότητας project όπως η Ανασυγκρότηση της Θεσσαλίας, επιείγει και προϋποθέτει σοβαρές μεταρρυθμίσεις και αλλαγές σε πολλούς τομείς, που δεν έγιναν ακόμη !!

► Είναι συνεπώς επείγουσα ανάγκη να ξεπεραστούν οι γνωστές αδελτηρίες και παθογένειες του παρελθόντος και να δημιουργηθούν προϋποθέσεις για σχεδιασμό και υλοποίηση ενός ενιαίου, συνεκτικού και εφαρμοστικού σχεδίου έργων αντιπλημμυρικής θωράκισης και βιώσιμων υδατικών διαθέσιμων, με χρονοδιάγραμμα τα επόμενα 8 - 10 χρόνια. Μόνο έτσι θα καταστεί εφικτή η αντιμετώπιση κινδύνων ασφάλειας νερού στη Θεσσαλία, θα μπου στέρεες βάσεις για το μέλλον της Θεσσαλίας και θα είμαστε πιο προετοιμασμένοι για την κλιματική αλλαγή.

► Εάν δεν συμφωνήσουμε όλοι, δηλαδή Πολιτεία, Αυτοδιοίκηση και φορείς της Θεσσαλίας, προς ποια κατεύθυνση θα πρέπει να πορευτούμε τα επόμενα χρόνια στη Θεσσαλία και εάν δεν βρεθεί η κοινή συνισταμένη για τα βήματα Ανασυγκρότησης, δεν θα μπορέσουμε τελικά να αποφύγουμε επώδυνες λύσεις, όπως η μείωση των αρδευόμενων εκτάσεων και η συρρίκνωση του εισοδήματος των αγροτών, αλλά και την επιδείνωση των ήδη οξυμένων περιβαλλοντικών και κοινωνικών προβλημάτων της περιοχής μας.

Σας ευχαριστώ

